

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

8

THE DEVELOPMENT OF TRAINING CURRICULUM ENHANCING STUDENT LEADERSHIP

IN SECONDARY SCHOOL UNDER SAKON NAKHON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ทัศนพรพรณ จิราภักษ์*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์**

ดร.อรรณพ ไซยปัญญา***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มี ความมุ่งหมายเพื่อ 1) สร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 2) เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม 3) ศึกษาทักษะภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ 4) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนทุ่งมนพิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้างเนื้อหาสาระ 4) กิจกรรมการฝึกอบรม 5) สื่อประกอบการฝึกอบรม 6) การวัดและประเมินผล
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ทักษะภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในระดับมาก
4. ความคิดเห็นของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาคอย

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to construct the training curriculum enhancing student leadership in secondary school, 2) to compare the understanding of student leadership in secondary school before and after training, 3) to study the student leadership skills, and 4) to study the student leadership opinion towards the training curriculum enhancing student leadership in secondary school.

The research samples consisted of 30 students in secondary school of Tungmonpittayakarn School, District under the office of Sakon Nakhon Provincial Education Service Area1. They were randomly selected. Mean, standard deviation and t-test for dependent samples were used for data analysis.

The findings of the research were :

1. The training curriculum enhancing student leadership in secondary school for student leadership consisted of six factors, which were 1) rational and background, 2) course objectives, 3) content structures, 4) training activities, 5) training media, 6) training measurement and evaluation.
2. The understanding about student leadership of student secondary school after training was higher than before training with statistically significant at .01.
3. The student leadership skills were at the high level.
4. The opinion toward the training curriculum enhancing student leadership in secondary school of student in secondary school was high level.

บทนำ

ในการดำเนินงานให้สำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์นั้น จำต้องมีผู้นำการวางแผนงานและควบคุมการดำเนินงาน ดังคำกล่าวของ จันทรจักรี เกตุมาโร (2555 : 71) กล่าวว่า ผู้นำ คือบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งหรือการเลือกตั้งหรือการยกย่องจากกลุ่มให้ทำหน้าที่ของตำแหน่งผู้นำรวมทั้งมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่นที่ใช้อำนาจในทางที่ถูกต้อง นอกจากนี้ลักษณะภาวะผู้นำยังเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้บุคคลที่เป็นผู้นำได้รับการยอมรับนับถือจากสมาชิกผู้ร่วมงาน ทำให้บุคคลที่เป็นผู้นำสามารถสร้างพลังประสานความคิดจากสมาชิกผู้ร่วมงานให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงานหรือการแก้ปัญหาได้ ซึ่งการเป็นผู้นำที่ดีนั้นไม่ได้เป็นคุณสมบัติที่มีมาแต่ต้น แต่เป็นทักษะที่สามารถเรียนรู้ได้ ฝึกฝนได้ เป็นความสามารถที่ต้องอาศัยทั้งศาสตร์ ซึ่งต้องเรียนรู้และเป็นศิลปะคือ ต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ และ รัสสุวรรค์ ประเสริฐศรี (2551 : 25) ได้กล่าวว่า ถ้าผู้เรียนได้รับการพัฒนาฝึกฝนทักษะความเป็นผู้นำตั้งแต่วัยเด็กแล้ว จะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถบริหารจัดการงานต่างๆ ในฐานะผู้นำได้โดยใช้การตัดสินใจ ใช้อิทธิพลสร้างความสัมพันธ์ หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

จากข้อมูลจากข้อมูลของนายทอง ทอง จันทรางศุ เลขาธิการสภาการศึกษา (2553, ออนไลน์) เปิดเผยผลการประชุม คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ก.พ.ป.) ว่า สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ (สท.) ได้เสนอรายงาน เรื่องเด็กที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่ตนเอง เกิดจากสาเหตุที่พ่อหรือแม่เด็กเสียชีวิตหรือเสียชีวิตทั้งสองคน ครอบครัวหย่าร้าง และต่างฝ่ายต่างไปมีครอบครัวใหม่ ทำให้เด็กต้องอาศัยอยู่กับญาติครอบครัวยากจน หรือพ่อแม่ต้องไปทำงานต่างจังหวัด ทั้งนี้การที่นักเรียนไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ก่อให้เกิดปัญหาหลายด้าน เช่น นักเรียนมีจิตใจไม่สมบูรณ์ขาดความอบอุ่นจากครอบครัว เด็กบางคนต้องอาศัยอยู่กับผู้อุปการะที่อายุมากและไม่มีรายได้ ส่งผลให้นักเรียนขาดความพร้อมในหลายๆด้าน ขาดการดูแลเอาใจใส่และการให้คำแนะนำในเรื่องต่างๆ เมื่อประสบปัญหาในการทำงาน นักเรียนไม่

สามารถวิเคราะห์ปัญหา เกิดการสังเกตตัดสินใจไม่ถูกว่าจะแก้ไขปัญหายังไง และการใช้ภาษาสื่อสารกับเพื่อนร่วมงาน เพื่อให้เกิดความเข้าใจกันในการทำงาน รวมถึงไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการทำงานกับคนหมู่มาก แต่ถ้านักเรียนเหล่านี้ได้รับความรู้ด้านภาวะผู้นำ โดยการเข้ารับการฝึกอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมเกี่ยวกับภาวะผู้นำ แล้วนำความรู้ที่ได้รับไปฝึกฝนใช้ในสถานการณ์จริง รวมถึงได้รับการปลูกฝังให้เป็นผู้นำที่ดีแล้ว ก็จะสามารถก้าวไปเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพพร้อมกันพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

การพัฒนาภาวะผู้นำว่ามีหลายวิธี คือ การใช้การรับรู้ด้วยตนเอง และการสร้างวินัย การพัฒนาภาวะผู้นำด้วยการให้การศึกษา และโปรแกรมการพัฒนาภาวะผู้นำ สำหรับการพัฒนาภาวะผู้นำด้วยการให้การศึกษา ทำได้โดยการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม การสร้างประสบการณ์ในงานและการสอนงาน ดังนั้นจึงนับได้ว่าหลักสูตรเป็นวิธีหนึ่งในการพัฒนา เช่น งานวิจัยของ เสถียร แป้นเหลือ (2550 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับผู้นำองค์กรกิจกรรมนักศึกษา

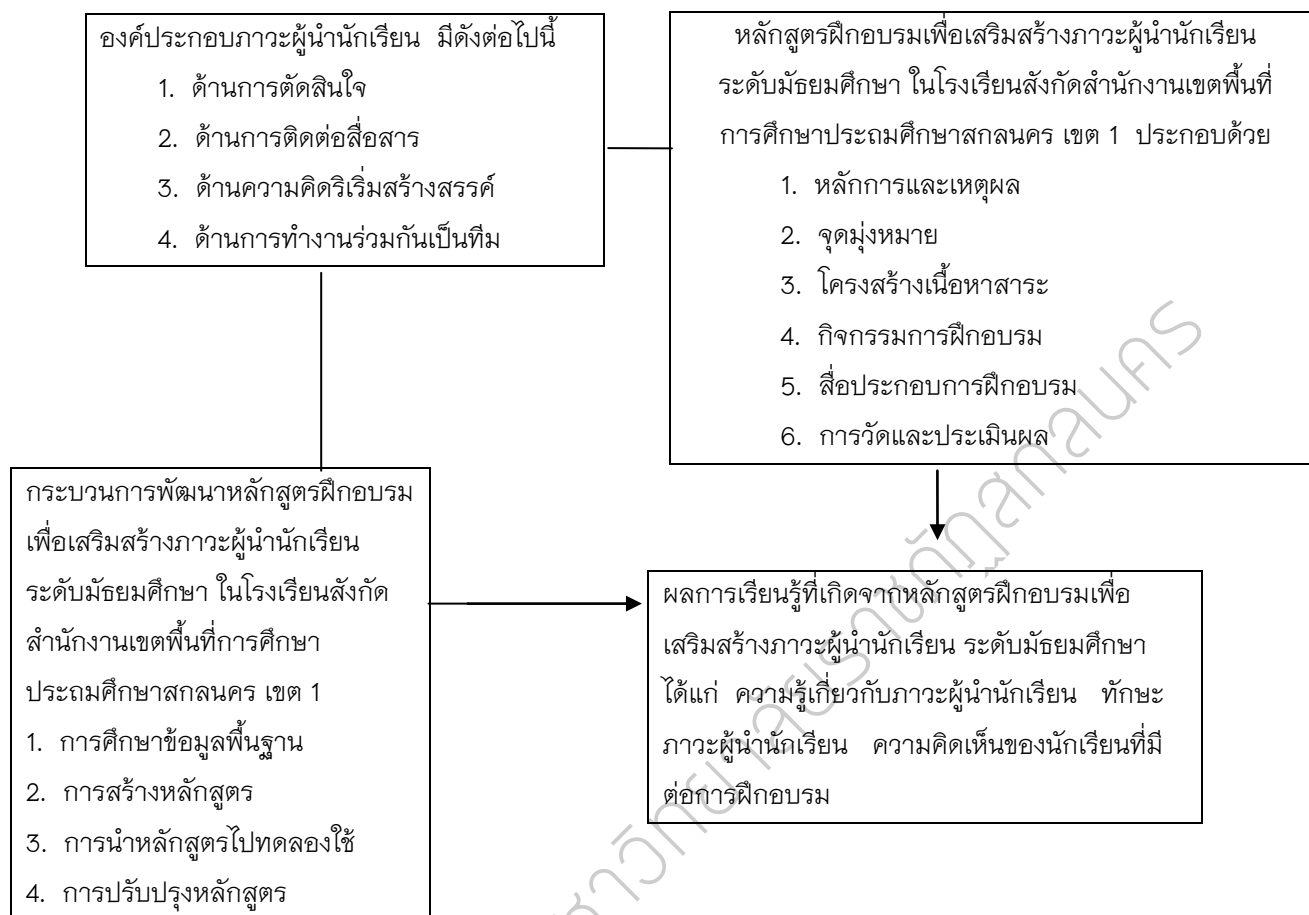
จากแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาผู้นำนักเรียนระดับมัธยมศึกษาให้เป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม
3. เพื่อศึกษาทักษะภาวะผู้นำนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 65 โรงเรียน นักเรียนจำนวนทั้งหมด 5,118 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนทุ่งมนพิทยาคาร อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 30 คน ได้โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำนักเรียน
2. แบบประเมินทักษะภาวะผู้นำนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
3. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ทดสอบก่อนฝึกอบรม โดยใช้แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำนักเรียน

2. ประเมินทักษะภาวะผู้นำนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการสังเกตพฤติกรรม หลังการฝึกอบรม 3 สัปดาห์
3. ทดสอบหลังฝึกอบรมและประเมินความคิดเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
 - 4.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
 - 4.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
 - 4.3 t-test แบบ Dependent Samples

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปตามความมุ่งหมายของการวิจัยได้ดังนี้

1. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย โครงสร้างเนื้อหาสาระ กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อประกอบการฝึกอบรมการวัดและประเมินผล
2. คะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ทักษะภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
4. ความคิดเห็นของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย โครงสร้างเนื้อหาสาระ กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อประกอบการฝึกอบรมและการวัดและประเมินผล ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตรจากแนวคิดของนักวิชาการด้านหลักสูตรและนักการศึกษาหลายท่าน

ผลการตรวจสอบองค์ประกอบของหลักสูตรพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความสอดคล้องกันในทุกประเด็น ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของนักวิชาการด้านหลักสูตร คือ Saylor and Alexander (1981 : 30-39) การคัดเลือกกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกวิธีการฝึกอบรมแบบชั้นเรียน เทคนิคที่ใช้คือการฝึกอบรมแบบวิทยากรเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยการบรรยายและ การฝึกอบรมแบบผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยการประชุมกลุ่มย่อย และการใช้กิจกรรมนันทนาการ (นนทวัฒน์ สุขผล. 2543 : 15-17) เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ จากการใช้เทคนิคการฝึกอบรมหลายๆ เทคนิคประกอบกันทำให้สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี และทำให้การเรียนรู้ดีขึ้น

2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม

คะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หลังฝึกอบอรมสูงกว่า ก่อนฝึกอบอรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจาก หน่วยการฝึกอบอรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ใช้วิธีการฝึกอบอรมแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคกระบวนการกลุ่มซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ ทิศนา แหมมณี (2553 : 103–105) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคกระบวนการกลุ่มสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้สร้างแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำนักเรียน ตามขั้นตอนของการสร้างแบบทดสอบตามหลักการของวารี เฟิงส์วส์ดี (2551 : 213–214) ซึ่งผลการหาคุณภาพปรากฏว่า แบบทดสอบมีคุณภาพทั้งในด้านความเที่ยงตรงและค่าความเชื่อมั่น ส่งผลให้ผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความรู้ความเข้าใจหลังฝึกอบอรมสูงกว่าก่อนฝึกอบอรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัมปนาทอาษา และคณะ (2555 : 78–79) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบอรมเครือข่ายเพื่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบอรมมีความรู้ความเข้าใจหลังฝึกอบอรมสูงกว่าก่อนฝึกอบอรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ทักษะภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลการศึกษาทักษะภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับดีมาก เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้เนื่องจากแบบประเมินทักษะภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้วว่ามีผลสอดคล้องกันทุกรายการ อีกทั้งกิจกรรมการฝึกอบอรมได้เน้นให้มีการฝึกปฏิบัติจริงทุกกิจกรรมอย่างหลากหลาย โดยการให้ความรู้ด้านทฤษฎีก่อน แล้วจึงทำการสาธิตด้วยวัสดุอุปกรณ์ของจริงเป็นขั้นๆ ไป แล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบอรมฝึกปฏิบัติซ้ำๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ช่วยให้เกิดความจำและนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เป็นไปตามแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนและการฝึกอบอรมที่เน้นทักษะปฏิบัติของ ทิศนา แหมมณี (2553 : 296–298) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีธนา แสงหิรัญ (2553 : 182–183) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบอรมครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนเพื่อให้มีคุณลักษณะสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยจากแบบทดสอบความสามารถและทักษะของผู้เข้ารับการอบอรมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ความคิดเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบอรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ความคิดเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบอรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้เนื่องจาก เนื้อหาการฝึกอบอรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้เป็นที่น่าสนใจไม่ยากเกินไป เหมาะสมกับวัยและความต้องการของนักเรียน มีการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการฝึกอบอรม โดยมีความคิดเห็นว่าเป็นการได้รับความรู้และกล้าที่จะตัดสินใจและกล้าแสดงออกทางการพูดมากขึ้น มีความคิดสร้างสรรค์ เกิดความสามัคคีในกลุ่ม สนุกสนานกับกิจกรรมต่างๆ รวมถึงชื่นชมวิทยากรว่า ใจดี เป็นกันเอง สอนเข้าใจง่าย นอกจากนี้ วิทยากรที่ดำเนินการฝึกอบอรมยังเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องที่ฝึกอบอรมเป็นอย่างดี มีบุคลิกภาพที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ทำให้บรรยากาศเป็นไปด้วยความสนุกสนาน เป็นไปตามแนวคิดของสมชาย สังข์สี (2550 : 115–116) กล่าวว่า วิทยากรที่ให้ความรู้ต้องมีความรู้ความชำนาญและมีประสบการณ์อย่างแท้จริงสามารถสื่อสารและถ่ายทอดความรู้และเข้าใจในจิตวิทยาการเรียนรู้อย่างดีของกลุ่มเป้าหมายได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ สนิษ ขัยสิทธิ์ (2548 : 102) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรการอบอรมผู้นำนักเรียนส่งเสริมสุขภาพ : กรณีศึกษา โรงเรียนเขื่อนเจ้าพระยา จังหวัดชัยนาทผลการวิจัยพบว่า ผู้นำนักเรียนส่งเสริมสุขภาพมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรการอบอรมอยู่ในระดับดีเด่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ หน่วยงานทางการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้เป็นต้นแบบ ในการจัดการฝึกอบรมผู้นำนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยปรับให้เหมาะสมกับบริบทของหน่วยงานและธรรมชาติของ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่าทักษะภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหลังฝึกอบรม 3 สัปดาห์อยู่ใน ระดับมาก ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดทักษะภาวะผู้นำนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นคือ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มใน แต่ละหน่วยการเรียนรู้ และการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ในสถานการณ์จริงตามบทบาทหน้าที่ที่ผู้นำนักเรียน ระดับ มัธยมศึกษาตอนต้นและชีวิตประจำวันได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยผลการดำเนินงานของผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียน เพื่อดูประสิทธิภาพ ของผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในระยะยาว

2.2 ควรพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยไม่ยึดเนื้อหา แต่มุ่งกระบวนการฝึกอบรมเป็นหลัก เพื่อให้เกิดทักษะภาวะผู้นำนักเรียนที่เกิดจากมวลประสบการณ์ของกิจกรรมการเรียนรู้ จริง

2.3 ควรทำการวิจัยและพัฒนาโดยการนำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นนี้ไปใช้จริง แต่ทั้งนี้ควรจัดให้มีการสร้างกิจกรรมขึ้นใหม่โดยให้มีความสอดคล้องกับกับสภาพในพื้นที่ทำการ ฝึกอบรมจริง

เอกสารอ้างอิง

กัมปนาท อาษา และคณะ. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเครือข่ายเพื่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2555.

จันทร์จรี เกตุมาโร. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการสร้างภาวะผู้นำของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา.

ปริญญาณิพนธ์ดุสิต บัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (อัคราณา), 2555.

ชูชัย สมบัติไกร. การฝึกอบรมบุคลากรในองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

ทิตนา แคมมณี. ศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.

ธงทอง จันทรางศุ. ชี้เด็กโกลพ่อแม่ เสี่ยง “เสียคน” เน้นดูแลใจใส่. ไทยรัฐ, 2553.

นนทวัฒน์ สุขผล. เทคนิคการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: เอ็กสเปอร์เน็ท, 2543.

รังสรรค์ ประเสริฐศรี. ภาวะผู้นำ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดบุ๊คเซ็นเตอร์, 2551.

วาโร เพ็งสวัสดิ์. วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2551.

ศรีธนา แสงหิรัญ. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เพื่อให้มีคุณลักษณะสู่การเป็นองค์การแห่ง การเรียนรู้. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ด. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (อัคราณา), 2553.

สมชาย สังข์สี. หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนามาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ด. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (อัคราณา), 2550.

สินธุ์ ชัยสิทธิ์. การพัฒนาหลักสูตรการอบรมผู้นำนักเรียนส่งเสริมสุขภาพ: กรณีศึกษาโรงเรียนเขื่อนเจ้าพระยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. (อัดสำเนา), 2548.

เสถียร แป้นเหลือ. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับผู้บังคับการกิจกรรมนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (อัดสำเนา), 2550.

Saylor, John Galen, & Alexander, William M. Curriculum planning for Better Teaching and Learning. 4th Edition. New York : holt, Rinehart and Winston, 1981.